

201701010

1 j ni 2017, lijne en

Voor de (in)Formateur(s)

Zie Jezus, Jezus Christus als je wilt maar
gelbof in jezelf....Mentalist

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Kenmerk: 201701019

Den Haag, 30 juni 2017

Geachte heer [REDACTED]

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank daarvoor.

Het is niet aan mij, als informateur, om inhoudelijk te reageren op uw brief. Wel kan ik u verzekeren dat ik deze onder de aandacht zal brengen van partijen, opdat zij deze bij hun voorbereidingen in de onderhandelingsfase kunnen betrekken.

Hoogachtend,

Informateur G. Zalm

**De heer dr. G. Zalm
Informatieur
Postbus 20018
2500 EA Den Haag**

Blaricum, 27 juni 2017

Zeer geachte heer Zalm,

Uw voorganger de heer Tjeenk Willink heeft mij n.a.v. de inhoud van mijn brief d.d. 5 juni jl. bericht deze onder de aandacht van partijen te brengen zoals vermeld in zijn brief d.d. 12 juni jl.

Als voormalig bestuurvoorzitter van ABN AMRO Bank N.V. herinnert u zich wellicht deze kwestie die nog steeds niet is rechtgezet. Inmiddels heb ik de twee betrokken Ministers en de voorzitter MCCG met mijn brief d.d. 21 juni jl. opnieuw geïnformeerd over het uitblijven van de afwikkeling van deze kwestie die ik u ter informatie bijgaand doe toekomen.

Daarna heb ik ook leden van de Monitoring Commissie Corporate Governance op de hoogte gebracht van inhoud van mijn andere brieven over deze kwestie.

Wellicht dat die aandacht van partijen reeds is verzocht maar de rechtzetting heeft nog steeds niet plaats gevonden. Bij deze mijn verzoek dit af te stemmen met uw oud collega, in dank,

Hoopachtend.

De heer ir. J.R.V.A. Dijsselbloem
Minister van Financiën
Ministerie van Financiën
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

De heer H.G.J. Kamp
Minister Economische Zaken
Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Prof. dr. J.A. van Manen
Voorzitter
Monitoring Commissie Corporate Governance
p/a Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Blaricum, 21 juni 2017

Geachte heren Dijsselbloem, Kamp en van Manen,

In aansluiting op mijn brief d.d. 19 juni jl. doe ik u ter informatie mijn meest recente brief aan de voorzitter van de raad van bestuur ABN AMRO Bank N.V. toekomen.

Al meer dan een jaar beschikt de Afdeling Legal van deze bank over onze brief d.d. 2 augustus 1996 opgesteld door mr. J Voûte, onze raadsman destijds in 1996 over de oplichting en valsheid in geschrifte door de ABN AMRO Bank. Zodoende heeft de heer van Dijkhuizen eerst als bestuurder en CFO en daarna als voorzitter van de raad van bestuur gelegenheid gehad om kennis te nemen van de inhoud van die brief en eventueel commentaar te verkrijgen van effectenmensen met praktijk ervaring om nu eindelijk die diefstal recht te zetten. Want de Afdeling Legal en andere medewerkers zijn niet bevoegd dergelijke besluiten te nemen maar kunnen wel met de uitvoering door een bestuurder belast worden.

Zoals gemeld in bijgaande brief blijft ook de Staat der Nederlanden als meerderheid aandeelhouder in gebreke zolang ABN AMRO Bank deze diefstal niet rechtzet. De effectiviteit van bestuur lijkt in deze zaak niet te bestaan en roept de vraag op of dit structureel is. Het kan de heer van Dijkhuizen niet aangerekend worden wanneer hij deze zaak recht zet; wel wanneer hij dat niet blijft doen.

Wanneer ik de betaling van mijn verplichtingen aan de Staat der Nederlanden achterwege laat treedt de overheid terecht niet met dezelfde coulance op : beslag legging en andere rechtsmiddelen worden ingezet in het algemeen belang. Omgekeerd dient de overheid voor de betaling van verplichtingen aan haar burgers dezelfde discipline in acht te nemen. Ook de tijdelijkheid van het meerderheid belang ontslaat de overheid niet te zorgen voor goed bestuur bij haar dochter vennootschappen, ook beursgenoteerde. Met vriendelijke groet,

Kenmerk: 201701021

Den Haag, 30 juni 2017

Geachte heer

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank daarvoor.

Het is niet aan mij, als informateur, om inhoudelijk te reageren op uw brief. Wel kan ik u verzekeren dat ik deze onder de aandacht zal brengen van partijen, opdat zij deze bij hun voorbereidingen in de onderhandelingsfase kunnen betrekken.

Hoogachtend,

Informateur G. Zalm

Dr.G.Zalm, informateur
p/a Tweede Kamer
Plein 2
2500 EA Den Haag

Geachte heer Zalm,

Tot ons genoeg hebben mijn vrouw en ik ervan kennis genomen, dat u betrokken bent in het zéér ingewikkelde formatieproces. Naar ons gevoelen bent u de juiste man om tot constructieve oplossingen te komen; u weet, om het zomaar eens te zeggen, "hoe de hazen in politiek Den Haag lopen". Uw nuchtere instelling is van grote waarde.

Ik spreek nu, hoewel zelf al in de Ruhestand zijnde, maar nog steeds grote belangstelling hebbende voor de onderhavige materie, een wens uit:

Misschien lukt het u ook om alle betrokkenen de suggestie te doen om na de formatie direct werk te gaan maken van vernieuwing op het vlak van het politiek/bestuurlijke en de staatsinrichting.

Ik noem nu een aantal zaken in betrekkelijk willekeurige volgorde.

- ervoor te zorgen, dat onze Grondwet met regelmatige intervallen getoetst wordt op het bij de tijd zijn
- het vaststellen van een aanvaardbare factor voor het bepalen van een, gewogen hoge kiesdrempel
- het verankeren van de bepaling, dat fractieleden bij vrijlig dan wel bij gedwongen opstappen, hun zetel zonder meer teruggeven aan de partij waaruit zij voortkwamen
- het laten opstellen van heel precieze functie-omschrijvingen voor allen die op welk niveau dan ook, zullen gaan optreden op het politiek/bestuurlijke vlak, inclusief relevante elders opgedane ervaring en inclusief de gewenste persoonlijke eigenschappen

- het ervoor zorgdragen, dat in het onderwijs, op alle niveaus de nieuwere inzichten en bepalingen goed belicht worden, alsmede ervoor te zorgen, dat:
- allen die politiek/bestuurlijke functies gaan vervullen, dat in het besef dienen te doen, dat zij in die functies het grotere belang, b.v. dat van het land etc. behoren te dienen, niet het directe belang van een partij; zij zijn immers geroepen, dan wel aangewezen op grond van hun kwaliteiten van hoofd en hart, in eerste instantie onverschillig wat hun eigen politieke overtuiging is; dat is hun eer en die van de partij waaruit zij voortkomen

Rest mij nog u heel veel succes toe te wensen bij uw zo belangrijke arbeid!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Kenmerk: 201701023

Den Haag, 30 juni 2017

Geachte heer [REDACTED]

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank daarvoor.

Het is niet aan mij, als informateur, om inhoudelijk te reageren op uw brief. Wel kan ik u verzekeren dat ik deze onder de aandacht zal brengen van partijen, opdat zij deze bij hun voorbereidingen in de onderhandelingsfase kunnen betrekken.

Hoogachtend,

Informateur G. Zalm

De heer Zalm

De heer Rutte

De heer Buma

De heer Pechtold

De heer Segers

Rotterdam, 27 juni 2017

Geachte heren,

De algemene vergadering van Coöperatie Van Vrouwelijke Ondernemers u.a. (CVVO) lid van VNO-NCW vraagt uw aandacht voor het volgende.

In 2016 heeft CVVO in haar vergadering de voorzitter van VNO-NCW de heer Hans de Boer verzocht om in zijn beleid 'meer vrouwen in commissariaten en Raden van Toezicht' voort te zetten, dit onder andere door de databank van Topvrouwen.

CVVO is van mening dat de vele middelen en instrumenten die nu beschikbaar zijn, tot op heden nog te weinig resultaat hebben geboekt. Op het huidige tempo haalt Nederland pas op zijn vroegst in 2027 het streefpercentage van 30%.

De leden vragen u en tevens de fractievoorzitters van de partijen die onderhandelen om tot een coalitieakkoord te komen om ook hiervoor politieke steun te krijgen.

Vanuit CVVO hopen we dat in het regeerakkoord de tijdelijke quotum regeling een plaats krijgt.

Met vriendelijke groet namens de leden van CVVO,

 voorzitter

CVVO
Breitnerstraat 79A
3015 XD ROTTERDAM

Kenmerk: 201701025

Den Haag, 30 juni 2017

Geachte leden van CVVO,

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank daarvoor.

Het is niet aan mij, als informateur, om inhoudelijk te reageren op uw brief. Wel kan ik u verzekeren dat ik deze onder de aandacht zal brengen van partijen, opdat zij deze bij hun voorbereidingen in de onderhandelingsfase kunnen betrekken.

Hoogachtend,

Informateur G. Zalm

Uitnodiging werkbezoek Hospice Francinus de Wind

Waalwijk, 27 juni 2017

Geachte heer H.D. Tjeenk Willink,

We vinden het een eer om u uit te nodigen voor een werkbezoek aan ons hospice in Waalwijk.

We zijn blij met de politieke aandacht die palliatieve zorg gekregen heeft in de afgelopen periode. Het beleid vraagt echter nog om een verdere concretisering om deze zorg toekomstbestendig te maken. Dat is nodig aangezien steeds meer mensen in een hospice zullen overlijden.

Als hospice zijn wij aangesloten bij de Associatie Hospicezorg Nederland (AHzN). De Associatie streeft naar een stevige verankering van hospicezorg in het Nederlandse stelsel van gezondheidszorg. We laten u daarom graag kennis maken met dit type zorg waarbij de gast echt centraal staat en er bovendien een mooi samenspel is tussen formele en informele zorg in een kleinschalige setting met een groot draagvlak in de samenleving.

Tijdens uw werkbezoek, waarin ontmoeten en kennismaken belangrijke onderdelen zijn, gaan we graag met u in gesprek over het gewenste beleid.

We zien er naar uit u te ontmoeten.

Binnenkort nemen we contact op om een afspraak te maken.

Met vriendelijke groet,

Prof. mr. H.M.N. Schonis, Voorzitter Stichting Hospicezorg Waalwijk eo

Toelichting: zie bijlage.

Toelichting: Uitnodiging werkbezoek in hospice Francinus de Wind te Waalwijk

Geachte heer/mevrouw,

In de komende twintig jaar zal een gevolg van de vergrijzing zijn dat een steeds hoger aantal mensen overlijdt. De helft van dit aantal sterft na een ziekbed. Het is van belang dat deze mensen kunnen rekenen op passende en tijdige zorg rondom het levenseinde. Palliatieve zorg, waarin hospicezorg een belangrijke rol speelt, is een essentieel onderdeel van onze gezondheidszorg.

De Associatie Hospicezorg Nederland (AHzN) maakt zich sterk voor hoogwaardige hospicezorg met de nadruk op kwaliteit, kennisopbouw en kennisverspreiding. De AHzN verstaat onder hospicezorg: multidimensionale zorg aan mensen in de palliatief terminale fase (en hun naasten) door een multidisciplinair team van formele en informele zorgverleners met het doel optimale kwaliteit van leven, rouwen en sterven bereikbaar te maken.

De reden dat wij ons tot u richten, is dat het in de komende kabinetsperiode noodzakelijk is hospicezorg tot een volwaardig en essentieel onderdeel van onze (palliatieve) gezondheidszorg te maken. Het vorige kabinet heeft stappen in de verbetering van palliatieve zorg gezet. Echter onder andere door de stelselwijzigingen in de langdurige zorg is een aantal knelpunten ontstaan die wij onder uw aandacht willen brengen:

- a. Ten eerste vraagt palliatieve zorg om een professionele en multidisciplinaire benadering. De complexiteit van zorg is toegenomen door langdurige doorbehandeling in het ziekenhuis. Gezien deze aard van de zorg, in deze kwetsbare periode van het leven, is aandacht voor de kwaliteit van palliatieve zorg nodig.
- b. Ten tweede is de financiering van de palliatieve zorg in hospices versnipperd en niet eenduidig. De meeste hospices worden gefinancierd in onderaannemerschap uit de zorgverzekeringswet (aanspraak wijkverpleging of eerste lijnsverblijf). De overige hospices worden gefinancierd via de Wet Langdurige Zorg. Er is sprake van inpassing in de reguliere zorgfinanciering. Bij alle drie de bekostigingsvarianten wordt onvoldoende recht gedaan aan de essentie van de hospicezorg. Een van de consequenties is dat de financiering van hospices qua gelden concurreert met de wijkverpleging en eerstelijnsverblijf. Deze vormen van zorg nemen beiden in omvang toe waardoor de druk op het beschikbare budget groeit.
- c. Ten derde krijgen hospices vaak te maken met budgetplafonds. Dat impliceert dat mensen die in de palliatieve of terminale fase kiezen voor hospicezorg niet in een hospice kunnen verblijven indien het plafond bereikt is. Wij vinden dat een ongewenste situatie.

Om bovenstaande reden wil de AHzN bij u pleiten voor:

- a. Het stimuleren van een kwaliteitssysteem voor hospicezorg bij alle aanbieders van deze zorg. De associatie pleit dan ook voor een tariefopslag voor aanbieders die hiervoor kiezen.
- b. Een eigenstandige positie in de financiering van hospicezorg tot uitdrukking komend in integrale tarifiering en een eigenstandige onderhandelingspositie ten opzichte van zorgverzekeraars.
- c. De afschaffing van budgetplafonds voor hospicezorg teneinde mensen in de laatste fase van hun leven die voor palliatieve zorg in een hospice kiezen, niet in hun keuze te beperken.

Hospice Francinus de Wind
Prof. mr. H.M.N. Schonis
Eikendonklaan 4
5143 NG WAALWIJK

Kenmerk: 201701027

Den Haag, 30 juni 2017

Geachte heer Schonis,

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank ook voor uw uitnodiging om een bezoek te brengen aan uw hospice in Waalwijk. Helaas is dit – qua logistiek – niet te doen.

Hoogachtend,

Informateur G. Zalm

201701020

Triodos Bank

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. informateur Tweede Kamer
Dhr. G. Zalm
Postbus 20018
2500 EA Amsterdam

Zeist, 28-6-2017

Geachte heer Zalm,

Met veel genoegen sturen wij u hierbij bijgaande verklaring die wij mede namens een groot aantal collega's uit de financiële sector hebben aangeboden aan de fractievoorzitters van de Tweede Kamer.

Na de verkiezingen op 15 maart wordt gewerkt aan een nieuw kabinet. Daarbij zal aandacht zijn voor het vraagstuk van klimaatverandering, waarover eind 2015 het akkoord van Parijs is gesloten. In bijgaande verklaring geven we onze visie op de betekenis hiervan. Hoewel de overheid een belangrijke rol vervult bij het vormgeven van de transitie-opgave waartoe de wereldgemeenschap in Parijs heeft besloten, zijn wij ons terdege bewust van de rol die de financiële sector hierin speelt. Wij zullen van onze kant onze inspanningen vergroten om een duurzame economie dichterbij te brengen. Wij zien uit naar een goede samenwerking met het nieuwe kabinet, zodat onze gezamenlijke inzet maximaal resultaat brengt in het belang van de huidige en toekomstige generaties.

Mocht u behoefte hebben aan een nadere toelichting, dan zijn wij daar uiteraard gaarne toe bereid.

Met vriendelijke groet,

Peter Blom
CEO Triodos Bank NV

Beste Gerrit

*Leuk dat we elkaar op
dure manier weer tegenkomen*

Een afschrift van deze brief is verzonden aan minister van Financiën, de heer J. Dijsselbloem, en de president-directeur van DNB, de heer K. Knot

Veel succes!

*Met hartelijke groet
(mede namens Kees!) Peen*

28 juni 2017

Duurzame omslag vraagt actief samenspel van overheid, bedrijfsleven en financiële sector

Eind 2015 heeft de wereldgemeenschap in Parijs afgesproken om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de twee graden. Dat is noodzakelijk om een leefbare wereld door te geven aan volgende generaties. Het akkoord van Parijs spoort ons allen aan om te handelen. Ook onze financiële instellingen onderschrijven deze koers en willen een wezenlijke bijdrage leveren. De transitie naar een duurzame economie vraagt immers grote private investeringen, die gefinancierd moeten worden. Wij zijn er van overtuigd dat we als financiële sector nog extra stappen kunnen zetten, en dat we dat alleen kunnen doen in goede samenwerking met de overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Klaas Knot van De Nederlandsche Bank (DNB) zei bij de presentatie van het jaarverslag 2016 van DNB hierover het volgende: 'Wellicht de meest urgente en universele uitdaging is om onze economie klimaatneutraal te maken. Daarvoor is onder meer een langetermijnvisie nodig, bijvoorbeeld vastgelegd in een klimaatwet, die aangeeft hoe de transitie voor de verschillende sectoren moet verlopen. Sleutel voor een succesvolle overgang is een betere beprijzing van CO₂-uitstoot. Daarnaast biedt de energietransitie de Nederlandse economie ook kansen. Geloofwaardig en voorspelbaar beleid helpt daar zeker bij.' Bij die visie willen wij als financiële sector aansluiten.

Nu de klimaatdoelen met wereldwijde instemming zijn vastgesteld, delen we allen in de verantwoordelijkheid om deze te realiseren. Dat de Verenigde Staten niet langer het klimaatakkoord onderschrijven, is betreurenswaardig, maar geen reden om af te haken. We beseffen dat stilzitten geen optie is en uiteindelijk kostbaarder. Bovendien biedt deze omslag ook grote kansen op nieuwe welvaart. Juist voor een land als Nederland, dat niet rijk is aan natuurlijke grondstoffen en het daarom vooral moet hebben van ideeën en innovatie. De transitie naar een klimaatneutrale, circulaire en robuuste economie zet ook velen aan tot actie. Overal bruisen nieuwe ideeën en innovaties. Ook ondernemersorganisaties pleitten eerder dit jaar voor een nieuwe, actiegerichte aanpak om ervoor te zorgen dat het bedrijfsleven aan de slag kan met innovatieve oplossingen voor het klimaatprobleem. Het komende decennium moeten en kunnen grote stappen worden gezet, wereldwijd én in Nederland.

Banken en pensioenfondsen (en hun uitvoerders) hebben al het nodige gedaan. Zo wordt de impact op het klimaat meegewogen in onze krediet- of investeringsbeslissingen en zijn we transparant over onze eigen activiteiten en de impact daarvan op het klimaat. Met name de pensioenfondsen spelen als aandeelhouder een actieve rol bij de keuzes die bedrijven maken rondom bijvoorbeeld de energietransitie. We ondersteunen koplopers en proberen knelpunten voor de financiering van duurzame projecten op te lossen en financieren steeds meer groene investeringen, bijvoorbeeld via innovatieve green bonds, waardoor projecten mogelijk worden gemaakt op het gebied van waterbeheer, energie-efficiency, verduurzaming van vastgoed en (infrastructuur voor) duurzame energie. We werken met de Nederlandse financiële sector momenteel hard aan een methode om de indirecte impact van onze kernactiviteiten op het klimaat, zoals hypotheek, bedrijfskredieten en beleggingen, in beeld te brengen. Samen met DNB zoeken we het internationale debat hierover op. De Nederlandse financiële sector loopt daarin internationaal voorop. Met goed inzicht in impact kunnen financiële instellingen hun dienstverlening aan de meest vervuilende economische activiteiten uifaseren en gericht meebouwen aan de economie van de toekomst.

De komende jaren willen we veel bereiken. Als de overheid een helder en breed gedragen toekomstperspectief biedt en kiest voor effectieve publiek-private samenwerking, kunnen we gezamenlijk de duurzame transitie handen en voeten geven. Het gaat om de contouren van een klimaatneutrale en circulaire economie op weg naar 2050 waarbij de internationale afspraken als uitgangspunt dienen. Denk daarbij aan concrete en tussentijdse doelstellingen voor CO₂-uitstoot, groei van duurzame energie en energiebesparing, waar mogelijk vastgelegd in wetgeving. Dat biedt heldere kaders voor sectoren als landbouw, energie, industrie, mobiliteit en de bouw. Consequente toepassing van het beginsel 'de vervuiler betaalt', een hogere CO₂-prijs en beëindiging van alle (indirecte) subsidies op fossiele brandstoffen zorgen ervoor dat duurzame energie door de markt wordt opgepakt. Stimulering van koplopers versnelt deze transitie.

Triodos Bank
De heer P. Blom
Postbus 55
3700 AB ZEIST

Kenmerk: 201701029

Den Haag, 30 juni 2017

Geachte heer Blom,

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank daarvoor.

Het is niet aan mij, als informateur, om inhoudelijk te reageren op uw brief. Wel kan ik u verzekeren dat ik deze onder de aandacht zal brengen van partijen, opdat zij deze bij hun voorbereidingen in de onderhandelingsfase kunnen betrekken.

Hoogachtend,

Informateur G. Zalm

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de informateur
Dr G. Zalm
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Soest, 28 juni 2017

Inzake: Vergoeden orthopedische sporthulpmiddelen

Geachte heer Zalm,

Wie gehandicapt is of een beperking heeft en een orthopedisch hulpmiddel nodig heeft om te kunnen sporten, verdwaalt in een oerwoud aan regels. Wij vragen in deze brief om deze grote groep amateursporters te helpen, zodat zij op een eenvoudige manier aan een hulpmiddel kunnen komen. Een hulpmiddel dat ook wordt vergoed. Dit kan door ruimte te bieden in wetgeving of de mogelijkheden om regels toe te passen te verbreden. Het gaat om ruim 450.000 mensen met een handicap die buitenspel staan.

Uw voorgangster als informateur en huidige demissionaire minister heeft in februari als minister van Sport een brief naar de Tweede Kamer gestuurd over de resultaten van haar sportbeleid. Er zijn prachtige resultaten behaald. Nederland heeft veel medailles gewonnen bij wereldkampioenschappen, de Olympische Spelen en de Paralympics. Er is geïnvesteerd in zowel topsport als de breedtesport.

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2017/02/23/minister-edith-schippers-sport-presenteert-resultaten-sportbeleid>

Minister Schippers: "Al deze resultaten samen maken van Nederland een krachtig sportland. Een land waar je gezond kunt opgroeien, zo lang mogelijk gezond blijft, mee kunt doen, ook als je een beperking hebt of ouder bent. En waarmee we ons land wereldwijd op de kaart zetten. Voor onze sporters, voor onze kinderen, voor elke Nederlander. Nu en straks."

Naast Paralympiërs zijn er andere mensen met een handicap zijn die graag willen sporten. Gewoon, ergens in een zaal, een zwembad of op een voetbalveld. Zij zijn niet bezig met topsport en medailles halen voor Nederland. Zij willen wel graag sporten, en vooral meedoen, ondanks hun beperking.

Voor mensen met een handicap is sporten heel goed, je wordt er gezonder en fitter door, je krijgt meer zelfvertrouwen, je ontmoet mensen. Als je een chronische aandoening hebt voorkomt sporten dat de ziekte erger wordt.

Volgens Fonds Gehandicaptensport heeft 10% van de Nederlanders een matige tot zware handicap. Dat zijn 1,7 miljoen mensen. Van deze 1,7 miljoen unieke personen heeft 94% een lichamelijke handicap, inclusief een zintuiglijke handicap, en 6% een verstandelijke handicap. 34% van deze groep met een handicap sport wekelijks. Van de Nederlanders zonder handicap doet 59% aan sport.

Fonds Gehandicaptensport zorgt er door middel van de website en app Uniek Sporten voor dat nog meer mensen met een handicap kunnen genieten van sport en bewegen. Het fonds zet zich in om sport voor iedereen met een handicap structureel mogelijk te maken, het sportaanbod kwalitatief en kwantitatief te verbeteren en meer aandacht te vragen voor de gehandicaptensport.

Drempel

Toch kan nog niet iedereen met een handicap sporten. Voor gehandicapte sporters die zijn aangewezen op een orthopedisch hulpmiddel is er namelijk een grote drempel: medische hulpmiddelen worden alleen vergoed als het gaat om zogeheten algemene dagelijkse levensverrichtingen. Dat betekent dat alleen reguliere ortheses en protheses worden vergoed.

Orthopedische hulpmiddelen die uitsluitend bij sportactiviteiten worden gebruikt moet de gehandicapte sporter zelf betalen. Dat is voor velen niet haalbaar.

Maar dat is toch geregeld? Ja, dat klopt. Op papier.

De gehandicapte sporter die een orthopedisch hulpmiddel nodig heeft, en dat kan betalen, verdwaalt in een doolhof van regels als hij aanklopt bij de zorgverzekeraar, het zorgkantoor of de gemeente <https://www.alleszelf.nl/allewmoloketten/> of de zorgverzekeraar (ZVW).

Zwemprothesen

Voor mensen met een handicap, een chronische aandoening als Diabetes en als gevolg daarvan een amputatie is zwemmen een ideale sport. Maar sportprothesen worden gewoonweg niet vergoed.

Een voorbeeld: een man met een beenamputatie zwemt om fit te blijven; andere sporten, dat lukt hem niet. Hij gaat naar het zwembad en beweegt zich in het zwembad met krukken. Door het krukgebruik krijgt hij last van frozen shoulder.

De revalidatiearts vraagt vanwege het grote belang voor de man om te bewegen een zwemprothese aan. De zorgverzekeraar weigert met de argumentatie dat het zwembad twee maal per week een badlift installeert.

Maar daarmee is de man er helemaal niet: hij moet hinkend, zonder been het zwembad in. Met alle risico's van dien. Zijn zelfstandigheid wordt aangetast, de man haakt af, zijn motivatie om te zwemmen is verdwenen.

Op een hernieuwde aanvraag met bovenstaande motivering volgt wederom een afwijzing. Resultaat: geen sport meer voor deze meneer.

Nog een, kort, voorbeeld. Als je na een hersenbloeding halfzijdig bent verlamd, heb je een orthese (peroneusveer) in je schoen nodig om te kunnen blijven lopen. Deze wordt wel vergoed om gewoon mee te lopen. Maar een andere orthese voor in je sportschoenen wordt niet vergoed.

Er zijn veel meer voorbeelden. Maar ons punt is hopelijk duidelijk.

Wij vragen aandacht voor de gehandicapte sporter die een orthopedisch hulpmiddel nodig heeft. Wij vragen het nieuwe kabinet om aan de ongelijkheid tussen gehandicapte sporters en sporters met een beperking een eind te maken.

Hoe kan dat?

1. Door de Zorgverzekeringswet aan te passen of een ruimere uitleg van de regels toe te staan (dit geldt voor prothesen, orthesen en orthopedische schoenen).
2. Mocht de sporter via deze weg niet slagen dan zal hij beter geholpen moeten worden door de gemeente. Op gemeentelijk niveau (het WMO-loket) moeten de regels minder omslachtig worden. Landelijk beleid is vereist. Nu hebben alle gemeenten hun eigen beleid.
3. Wat de zorgkantoren betreft (aanvragen van rolstoelen etc.) kan de bestaande regelgeving sterk vereenvoudigd worden, en - net als bij de gemeenten - voor alle zorgkantoren worden ingevoerd. Dit vereist aanpassing van de WLZ.

Kortom: het is niet gewenst dat gehandicapte sporters verdwalen in de bureaucratie van gemeenten, zorgkantoren en zorgverzekeraars. Deze sporters willen graag meedoen, zoals de minister van Sport terecht zegt.

Wij vragen daarom u, als informateur van het nieuwe kabinet, de daad bij te woord te voegen en ons verzoek in te brengen in de gesprekken. Zodat dit probleem in het nieuwe regeerakkoord wordt opgelost.

Met vriendelijke groet,

i.o.
Henk Markerink
voorzitter

Fonds Gehandicaptensport

Bankrashof 3
1183 NP AMSTELVEEN
www.fondsgehandicaptensport.nl

i.o.
Dirk Pekelharing
voorzitter

Firevaned

Postbus 4076
5004 JB TILBURG
www.firevaned.nl

Rian Veldhuizen
voorzitter

NVOS-Orthobanda

Postbus 120
3760 AC SOEST
www.nvos-orthobanda.nl

Fonds Gehandicaptensport
De heer H. Markerink
Bankrashof 3
1183 NP AMSTELVEEN

Kenmerk: 201701031

Den Haag, 30 juni 2017

Geachte heer Markerink,

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank daarvoor.

Het is niet aan mij, als informateur, om inhoudelijk te reageren op uw brief. Wel kan ik u verzekeren dat ik deze onder de aandacht zal brengen van partijen, opdat zij deze bij hun voorbereidingen in de onderhandelingsfase kunnen betrekken.

Hoogachtend

Informateur G. Zalm

Platform Zelfstandige Ondernemers

Zelfstandigen Bouw

Voor ZZP'ers in bouw, hout en techniek

Aan de heer dr G. Zalm
 Informatieur
 p/a Tweede Kamer der Staten Generaal
 Postbus 20018
 2500 EA DEN HAAG

Den Haag, 28 juni 2017

Geachte heer Zalm,

De zelfstandigenorganisaties PZO, Stichting ZZZP Nederland en Zelfstandigen Bouw hebben eerder een brief gezonden aan informateur Schippers met de notitie "Zelfstandige ondernemers hebben toekomst op de arbeidsmarkt". Inmiddels is het ambtelijk rapport "Onderzoek Varianten Kwalificaties Arbeidsrelaties" verschenen en ingebracht bij de formatie. Hierbij ontvangt u onze reactie op de inhoud van dit rapport. Wij nemen afstand van de in het rapport genoemde uitgangspunten en wijzen de aangedragen varianten op de Wet DBA af. Onze achterban verdient een wettelijke positie als ondernemer en is volstrekt niet gebaat bij varianten, die voortborduren op een verouderd arbeidsovereenkomstenrecht.

In onze notitie schetsen wij tevens op welke wijze het ondernemerschap wel kan worden geborgd en gestimuleerd. Wij beschrijven daarin de inhoud en de werking van de Verklaring Zelfstandig Ondernemer (VZO), een mogelijk bijbehorend fiscaal kader en een model voor afdekking van het inkomensrisico bij arbeidsongeschiktheid.

Wij verzoeken u de formerende partijen in kennis te stellen van onze bijdrage en deze te agenderen in de formatiebesprekingen. Als onafhankelijke zzzp-organisaties hebben wij een representatieve achterban van meer dan 150.000 zelfstandige ondernemers, die wij vertegenwoordigen in het maatschappelijk debat. Wij nemen met deze inbreng het initiatief om op vernieuwende wijze het ondernemerschap op de arbeidsmarkt te positioneren en wensen ook nauw betrokken te blijven bij de technische uitwerking van onze voorstellen.

Wij wensen u en de betrokken partijen succes bij de formatie en hopen op een kabinet, dat het ondernemerschap hoog in het vaandel heeft staan.

Hoogachtend,

Denis Maessen,
 Voorzitter PZO

Maarten Post,
 Voorzitter Stichting ZZZP Nederland

Charles Verhoef,
 Voorzitter Zelfstandigen Bouw

Bijlagen:

1. Notitie "Zelfstandige ondernemers hebben toekomst op de arbeidsmarkt"
2. Brief aan informateur Schippers
3. Notitie "Reactie Zelfstandigenorganisaties op DBA Rapport"

Reactie Zelfstandigenorganisaties op ambtelijk rapport DBA

Ruime onvoldoende voor "Onderzoek Varianten Kwalificaties Arbeidsrelatie"

Ruime onvoldoende voor verouderd denkwerk

De zelfstandigenorganisaties geven een ruime onvoldoende aan de ambtelijke werkgroep die het onderzoek heeft uitgevoerd. Het rapport bevat een reeks doelredeneringen om systeembehoud te legitimeren. Een concrete doelstelling ontbreekt en de échte knelpunten blijven ongemoeid. Er wordt ten onrechte status verleend aan conservatief denken over arbeidsrelaties uit de 19e eeuw waar de 21e-eeuwse maatschappij aantoonbaar schreeuwt om vernieuwende inzichten. Dit rapport is een toonbeeld van denken over de arbeidsmarkt waarbij Nederland achter de feiten aan blijft lopen. De zelfstandigenorganisaties vragen om een inzet van denkkraft welke toegevoegde waarde levert aan het vraagstuk waar de Wet DBA voor opgesteld staat; het terzijde krijgen van schijnzelfstandigheid in Nederland.

Achtergrond

Het rapport is opgesteld om uitkomst te bieden voor de netelige situatie waarin de uitvoering van de Wet DBA is terecht gekomen. De uitvoering van deze wet, die was bedoeld om schijnconstructies tegen te gaan door helder onderscheid te maken tussen werknemers en ondernemers, heeft tot gevolg gehad, dat veel echte ondernemers opdrachten hebben verloren, terwijl schijnconstructies niet effectief worden bestreden.

In het rapport wordt echter gesteld, dat niet is bewezen, dat zzp'ers te kampen hebben met minder opdrachten door de Wet DBA, dat opdrachtgevers moeten wennen aan de nieuwe regels en dat zzp'ers die nu geen opdrachten verkrijgen, waarschijnlijk schijnzelfstandigen zullen zijn. In deze uitspraken wordt het mislukken van de Wet DBA ontkend en de schadelijke gevolgen voor vele duizenden zelfstandigen eveneens.

De opdracht om te onderzoeken op welke wijze de begrippen vrije vervanging en gezag meer zouden kunnen worden toegespitst op het hedendaagse beeld van een arbeidsrelatie, is naar de mening van de zelfstandigenorganisaties niet concreet uitgevoerd.

Uitgangspunten van de ambtelijke werkgroep, zoals beschreven in het rapport:

- Het arbeidsovereenkomstenrecht is dwingend recht en bedoeld om werknemers, die meer dan 80 % van de beroepsbevolking vormen, te beschermen. De arbeidsovereenkomst is leidend en andere arbeidsrelaties zijn slechts afgeleide varianten.
- Werkenden zonder arbeidsovereenkomst onttrekken zich aan de sociale zekerheid (werknemersverzekeringen) en profiteren van de fiscale voorzieningen voor ondernemers.
- Verplicht werknemerschap aan de "onderkant" is noodzakelijk om werkenden te beschermen. Verplichte bijdrage van premies werknemersverzekeringen aan de "bovenkant" is eveneens noodzakelijk uit solidariteit met de "onderkant".
- Een vrije keuzemogelijkheid voor het ondernemerschap is niet wenselijk, omdat dan het stelsel van sociale zekerheid wordt uitgehold en er minder (loon)belasting kan worden geheven.

DBA-Varianten geschoeid op oude leest: de arbeidsovereenkomst

De ambtelijke werkgroep komt niet met vernieuwende voorstellen. Sterker nog, de werkgroep heeft volstrekt geen oog gehad voor de beperkingen van de begrippen vrije vervanging en gezagsverhouding in verhouding tot de huidige arbeidsmarkt.

- De werkgroep oppert het herleven van de web module BGL. Opdrachtgevers kunnen dan vooraf een beoordeling vragen van de arbeidsrelatie, maar ook hier vindt het uiteindelijke oordeel plaats, aan de hand van feiten en omstandigheden. Er wordt op geen enkele manier zekerheid geboden en het zelfstandig ondernemerschap heeft hier geen plaats gekregen.
- De vuistregels van de Commissie Boot zouden moeten bepalen wie een modelovereenkomst mag gebruiken. Daarbij worden drie criteria cumulatief toegepast: een minimumtarief, een maximale duur van de opdracht en een verbod op organisatorische inbedding in het bedrijf. Met deze drie criteria zou een “rechtsvermoeden geen dienstverband” kunnen worden bepaald. In tegenstelling tot wat deze vuistregels nastreven, leveren ze geen objectieve kwalificatie op. Vanaf welk tarief wordt verondersteld dat een zelfstandig ondernemer wel een onderhandelingspositie heeft? En een stukadoor kan niet meer worden ingehuurd door een bouwbedrijf omdat het pleisteren van wanden toch echt een kernactiviteit is. Het vrije ondernemerschap wordt in deze variant evenmin serieus genomen.
- Het criterium van vrije vervangbaarheid tegenover persoonlijke arbeid zou in de wet moeten worden aangescherpt. Ook als er geen verplichting tot persoonlijke arbeid is, maar er wel feitelijk sprake is van persoonlijke arbeid, zou er dan volgens de wet sprake zijn van een dienstverband. Men spreekt daarbij de verwachting uit, dat daardoor aan de onderkant het aantal zelfstandigen zal afnemen. Deze variant heeft niets te maken met het bestrijden van schijnconstructies, maar eerder met het bestrijden van zelfstandige ondernemers en veronderstelt dat aan de zogenaamde onderkant geen sprake kan zijn van succesvol ondernemerschap.
- De uitsluitingsmogelijkheid van gelijkgestelden en thuiswerkers wordt teruggedraaid om meer mensen zonder arbeidscontract maar met een fictieve dienstbetrekking verplicht te laten bijdragen aan de werknemersverzekeringen. Zij worden dus ook als werknemer gezien. Zoals altijd bij de fictieve dienstbetrekking is dé uitzondering daarop de ondernemer. Blijkbaar is het heel wel mogelijk om met een sluitende definitie van ondernemerschap onderscheid te maken.
- De arbeidsovereenkomst als default met een opt-out voor mensen met een uurtarief boven het maximum dagloon zou betekenen, dat alle ondernemers, die opdrachten vervullen voor bedrijven en instellingen tegen een lager uurtarief gedwongen werknemer zijn of in ieder geval verplicht moeten bijdragen aan werknemersverzekeringen en pensioen. Ook dit is een regelrechte belemmering van ondernemers.

Reactie Zelfstandigenorganisaties samengevat

De Zelfstandigenorganisaties kunnen zich totaal niet vinden in de uitgangspunten en de gepresenteerde varianten. Het rapport is een getrouwe weergave van de oude arbeidsmarkt, niet toekomstgericht en niet oplossingsgericht. In dit rapport is geen plaats voor zelfstandige

Platform Zelfstandige Ondernemers

Zelfstandigen Bouw

Voor zzp'ers in bouw, hout en techniek

ondernemers en geen oog voor de veranderde arbeidsmarkt. De gepresenteerde varianten zijn gericht op belemmering van het ondernemerschap met als doel het aantal ondernemers te doen afnemen, desnoods met een wetwijziging.

Er is geen maatschappelijk draagvlak voor gedwongen werknemerschap en afgedwongen solidariteit. Zelfstandige ondernemers verdienen een eigen rechtspositie, die los staat van het arbeidsovereenkomstenrecht en werknemersverzekeringen. De zienswijze van de zelfstandigenorganisaties is beschreven in de notitie "Zelfstandige ondernemers hebben toekomst op de arbeidsmarkt" (zie bijlage).

De Zelfstandigenorganisaties zijn van mening, dat het onderscheid tussen werknemers en ondernemers moet zijn gelegen in de Verklaring Zelfstandig Ondernemer. Daarin verklaart men, dat men willens en wetens, met waarborgen omkleed, ervoor heeft gekozen om onafhankelijk ondernemer te zijn, voor eigen rekening en risico. In het rapport wordt wel melding gemaakt van deze mogelijkheid, maar tegelijkertijd wordt deze mogelijkheid afgewezen vanwege uitvoerbaarheids- en handhavingsproblemen. Toch is dit principiële en inhoudelijke de juiste weg. Daarom vindt u hieronder een mogelijke uitwerking van de Verklaring Zelfstandig Ondernemer, met verwijzing naar de notitie "Zelfstandige ondernemers hebben toekomst op de arbeidsmarkt".

Verklaring Zelfstandige Ondernemer (VZO)

De VZO, waarin men bevestigt bewust ondernemer te zijn voor eigen rekening en risico, wordt niet aangevraagd, maar gedeponereerd of ingediend bij de KvK voor registratie in het Handelsregister en toegevoegd aan de bedrijfsgegevens, tevens opgenomen in het bedrijfsdossier bij de Belastingdienst. De VZO wordt naar waarheid afgelegd en ondertekend. Omdat er geen afgifte plaatsvindt, is er geen toetsing vooraf, geen beschikking, geen bezwaar en beroepsprocedure, geen administratieve rompslomp, lage uitvoeringskosten.

Het is geen verplichting om een VZO af te leggen en in te dienen. Voor ondernemers, die in de consumentenmarkt opereren is deze verklaring overbodig. Ondernemers die diensten leveren aan bedrijven en instellingen, kunnen de VZO gebruiken om tegenover de opdrachtgever te bevestigen, dat men ondernemer is, waardoor opdrachtgevers ontheven zijn van werkgeversverplichtingen zoals inhouding loonheffing en premies volksverzekeringen.

De inhoud van de VZO

1. Zelfstandigheid en Onafhankelijkheid

- Opdrachten en activiteiten worden omschreven als afgebakende eenheden binnen het kader van de bedrijfsactiviteiten, zoals vermeld in het Handelsregister.
- Uitvoering en levering geschiedt tegen een prijs die door onderhandeling is tot stand gekomen en op basis van bij de KvK gedeponereerde leveringsvoorwaarden wordt gefactureerd.
- Opdrachten en activiteiten worden zelfstandig, naar eigen inzicht en op eigen wijze uitgevoerd, met verantwoordelijkheid voor het resultaat.
- De ondernemer streeft naar meerdere opdrachtgevers per jaar en is niet uitsluitend afhankelijk van een opdrachtgever.

2. Ondernemingsrisico's

- De ondernemer is aansprakelijk voor de schulden van het bedrijf, dekt zich in tegen bedrijfsaansprakelijkheid en het debiteurenrisico.

- De ondernemer bouwt een bedrijfsreserve op, zodat bij bedrijfscalamiteiten het voortbestaan van het bedrijf niet in gevaar komt.

3. Inkomensrisico's

- De ondernemer verklaart bewust afstand te doen van rechten, die voortvloeien uit werknemersverzekeringen, waardoor opdrachtgevers zijn ontheven van de verplichting tot inhouding premies werknemersverzekeringen.
- De ondernemer dekt zelf op eigen wijze inkomensrisico's af zoals arbeidsongeschiktheid, oudedagsvoorziening, bedrijfscalamiteiten door middel van verzekering, opbouw van een daartoe bestemde reserve of andere wijze.

4. Investeren in de onderneming

- De ondernemer investeert in het bedrijf voor een financieel gezonde en duurzame onderneming.
- De ondernemer investeert in zichzelf door scholing en ontwikkeling van vakmanschap en ondernemerschap.

5. Ondernemingsresultaat

- De onderneming is winstgevend.
- Het resultaat is toereikend voor afdekking van inkomensrisico's en het opbouwen van een bedrijfsreserve.
- Het resultaat kan worden aangewend voor inkomen van de ondernemer.

Opdrachtgevers

- De VZO biedt opdrachtgevers zekerheid vooraf en vrijwaring achteraf.
- Vergewisplicht aangaande de geldigheid (geldigheidsduur 5 jaar).
- Ontwikkeling Code Goed Opdrachtgeverschap binnen sectoren met signaleringsafspraken.

Handhaving Belastingdienst effectief en efficiënt

- Jaarlijkse mogelijkheid automatische aangiftecontrole (bestaande systematiek)
- Registratie Handelsregister: inschrijving en ondernemersverklaring.
- Reservering bedrijfsrisico's en inkomensrisico's.
- Ondernemingsresultaat.
- Geen cumulatieve naleving VZO? Mogelijkheid tot intrekking.
- Controle bij opdrachtgevers naar aanleiding van branche-signalering.

Omgevingsfactoren

De VZO kan slechts onderscheidend werken, indien ondernemers, ongeacht de rechtsvorm, kunnen opereren binnen een eenduidig fiscaal kader, waarin het mogelijk is om op eenvoudige en transparante wijze een bedrijfs- en inkomensreserve op te bouwen. Daarnaast dient een model te worden ontwikkeld voor afdekking van het inkomensrisico bij arbeidsongeschiktheid, dat passend is voor de situatie van zelfstandige ondernemers.

Een fiscaal kader voor zelfstandige ondernemers

Ondernemers hebben tot doel inkomen te genereren door met arbeid, kapitaal en kennis een bedrijf te leiden of in stand te houden en zijn bereid ondernemersrisico te lopen. De keuze hiervoor wordt bewust gemaakt en uit zich in de Verklaring Zelfstandig Ondernemerschap. Fiscale voorzieningen moeten het mogelijk maken om binnen de onderneming reserves op te bouwen voor afdekking van ondernemers- en inkomensrisico's.

De Zelfstandigenorganisaties streven ernaar dat de ondernemersregelingen, die het ondernemerschap in brede zin bevorderen, in stand blijven. In het kader van vereenvoudiging van het belastingstelsel, maar ook in aanmerking nemende dat er onnodige fiscale verschillen bestaan tussen de verschillende rechtsvormen, streven de Zelfstandigenorganisaties naar rechtsvorm neutraliteit. De Zelfstandigenorganisaties streven ernaar dat een integrale vermogensopbouw kan plaatsvinden, die ervoor is bestemd, om het voortbestaan van het bedrijf veilig te stellen en daarnaast (toekomstige) inkomensterugval op te vangen. De zelfstandige ondernemer moet binnen zijn onderneming in staat worden gesteld om een feitelijke financiële buffer te hebben, die bestemd is voor scholing, leegloop, arbeidsongeschiktheid, oudedagsvoorziening en individuele vermogensopbouw ten behoeve van woningfinanciering.

Model Inkomensvoorziening bij Arbeidsongeschiktheid

Uitgangspunten:

- Arbeidsongeschiktheid is een universeel en onvoorzien risico op inkomensterugval in de toekomst. Dat pleit voor een algemene voorziening, die toegankelijk is voor alle werkenden.
- Zelfstandigen zijn als ondernemer zelf verantwoordelijk voor de wijze waarop zij dit risico willen afdekken. Dat pleit voor een opt out mogelijkheid.
- Het arbeidsongeschiktheidsrisico, hoewel onvoorzien, kan worden beperkt door een toegankelijk preventieprogramma waar de factor arbeid prominent in wordt meegewogen.
- Een collectieve basisvoorziening is efficiënt en effectief. Dat pleit voor een basisvoorziening met volledige acceptatie, betaalbaar en een laag uitkeringsniveau.

Zelfstandigenorganisaties willen meesturen

Met de notitie "Zelfstandige ondernemers hebben toekomst op de arbeidsmarkt" hebben de Zelfstandigenorganisaties afstand genomen van de Wet DBA en modelcontracten, omdat zelfstandige ondernemers een eigen rechtspositie verdienen. Het rapport "Onderzoek varianten Kwalificaties Arbeidsrelaties" blijft vasthouden aan een positie van ondernemers binnen het arbeidsovereenkomstenrecht, de Wet DBA en modelcontracten en is als zodanig niet vernieuwend, niet oplossingsgericht en niet bruikbaar om de eigen rechtspositie van zelfstandige ondernemers vorm te geven.

Het ondernemersmodel, zoals hiervoor in grote lijnen is uiteengezet, dient te worden uitgewerkt. De Zelfstandigenorganisaties vertegenwoordigen een representatief deel van de zelfstandige ondernemers en achten het hun plicht en verantwoordelijkheid tegenover de achterban, om initiatieven te nemen, die het ondernemerschap stimuleren en de arbeidsmarktparticipatie bevorderen.

Daarom willen de Zelfstandigenorganisaties nadrukkelijk betrokken blijven bij de uitwerking van het ondernemersmodel in de komende periode.

Platform Zelfstandige Ondernemers

Zelfstandigen Bouw
Voor zzp'ers in bouw, hout en techniek

Aan mevrouw drs. E.I. Schippers
Informateur
p/a Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Den Haag, 26 april 2017

Geachte mevrouw Schippers,

Hiermee ontvangt u de notitie "Zelfstandige ondernemers hebben toekomst op de arbeidsmarkt", die is opgesteld door de Samenwerkende Zelfstandigenorganisaties als inbreng bij de formatiebesprekingen. Wij verzoeken u de bij de formatie betrokken partijen van de inhoud van onze notitie in kennis te stellen en deze op de agenda te plaatsen van de formatiebesprekingen.

Het huidige arbeidsmarktbeleid is onvoldoende toekomstbestendig. Hoge werkgeversrisico's als loondoorbetaling bij ziekte, de WWZ en het ontslagrecht verhinderen werkgevers om werknemers aan zich te binden. De uitwerking van de DBA zorgt voor onzekerheid bij opdrachtgevers en zelfstandige ondernemers. Het is een uitdaging voor een te vormen kabinet om deze urgente knelpunten op daadkrachtige wijze op te lossen in een toekomstbestendig arbeidsmarktbeleid.

De Samenwerkende Zelfstandigenorganisaties pleiten voor een inclusieve arbeidsmarkt, waarin zelfstandig ondernemen een bewuste en vrije keuze is met een wettelijke status en uitgezonderd van het arbeidsovereenkomstenrecht. De DBA en de modelcontracten moeten definitief van tafel.

Schijnconstructies kunnen blijvend worden voorkomen door de WWZ in positieve zin bij te stellen en werkgeversrisico's te verlagen. Preventieve oplossingen hebben de voorkeur boven generieke maatregelen, die negatieve weerslag hebben op het imago van alle zelfstandige ondernemers. Voor de (beperkte) groep ex-werknemers, die door de crisis tegen wil en dank ondernemer zijn geworden, kan een separate oplossing worden gevonden, zodat bijna 1 miljoen echte ondernemers de economie verder kunnen blijven ondersteunen.

In de toekomstige arbeidsmarkt hebben bewust zelfstandige ondernemers een eigen zelfgekozen rechtspositie. Jongeren verdienen toerusting voor deze bewuste keuze door economische educatie en ondernemerschap te prioriteren in het onderwijs.

Als zelfstandigenorganisaties hopen wij hiermee een positieve en constructieve bijdrage te leveren aan de vorming van een kabinet met een modern arbeidsmarktbeleid, waarin iedereen op eigen wijze kan participeren en waarin bewust ondernemerschap wordt erkend en bevestigd. Wij zijn van harte bereid om onze standpunten nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Denis Maessen,
Voorzitter PZO

Maarten Post,
Voorzitter Stichting ZZP Nederland

Charles Verhoef,
Voorzitter Zelfstandigen Bouw

Platform Zelfstandige Ondernemers

Zelfstandigen Bouw

Voor zz'ers in bouw, hout en techniek

Zelfstandige Ondernemers hebben toekomst op de arbeidsmarkt

De Zelfstandigenorganisaties pleiten voor een evenwichtige Nederlandse arbeidsmarkt die pro actief kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen en waarin iedereen meedoet op een manier die men zelf bepaalt, als werknemer of als ondernemer. Er is ruimte voor gezond ondernemerschap en werknemerschap, waarvoor mensen in vrijheid kiezen. Op basis van de bewuste keuze is er de kans om ondernemerschap zonder belemmeringen tot bloei te laten komen en een belangrijke bijdrage te leveren aan de economie en de samenleving.

Inmiddels zijn er zo'n kleine miljoen huishoudens (ca 900.000) waarvan het inkomen als zelfstandig ondernemer het hoofdkomen is. Een gezonde situatie. Ook is er een groep van totaal circa 400.000 zelfstandig ondernemers die soms net zijn gestart, slechts een deel van hun tijd als ondernemer werken of zelfs tegen hun zin in ondernemer zijn geworden. Dit laatste is onwenselijk en past niet in het streven om mensen zelf te laten bepalen op welke manier ze willen werken. Een situatie die een nieuw kabinet actief moet aanpakken.

Nieuwe kansen voor nieuwe werknemers door minder werkgeversrisico's

Het belang van het vinden van een oplossing voor de categorie ondernemers met tegenzin vraagt om prioriteit. Deze kleine groep van circa 100.000 "ondernemers" heeft liever een dienstverband. De weg terug naar een dienstverband is echter lastig. De combinatie van rigide ontslagrecht, langdurige loondoorbetaling bij ziekte en afname van werk tijdens de crisisperiode, heeft in het afgelopen decennium gezorgd voor uitstoot van werknemers naar het zelfstandig ondernemerschap. Nu de crisis voorbij is, wordt het tijd voor herstel. De 900.000 huishoudens genereren een gezond inkomen met zelfstandig ondernemerschap. Maak het werkgeverschap, met name in het MKB, aantrekkelijker zodat de gedwongen zelfstandigen weer als werknemer aan het werk kunnen.

Blijvende oplossing voor bestaande groep gedwongen zelfstandigen

De beperkte groep "gedwongen zelfstandigen", veelal een groep met laag verdienvermogen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, kunnen als "ondernemer" het hoofd nauwelijks boven water houden. Aanvaarden bijna ieder tarief en zijn niet in staat inkomensrisico's af te dekken. De aard van het contract maakt hen niet uit. Zij willen kunnen rondkomen en dat verdient waardering. Echte ondernemers hebben last van deze situatie. De overheid kan voor deze groep met zorgen een eenmalige oplossing bieden, door deze voormalige werknemers actief te begeleiden naar een baan als werknemer en hun WW-rechten voor een bepaalde duur te doen herleven. De "schijnzelfstandigheid" gaat daardoor aan de kant.

Ruimte voor ondernemerschap door eigen rechtspositie

Mensen, die er bewust voor kiezen om ondernemer te zijn, verdienen gerespecteerd te worden op hun eigen wettelijk kader. Dat vraagt geen nieuwe wetgeving, wel aanscherping. De bewuste keuze sluit iedere (fictieve) dienstbetrekking uit, waardoor opdrachtgevers weer het vertrouwen krijgen om zelfstandige ondernemers in te zetten. Deze keuze wordt formeel bevestigd in de Verklaring Zelfstandig Ondernemer, die bij inschrijving in het Handelsregister wordt afgelegd en mede de basis vormt voor fiscale status van ondernemer. De essentie van het ondernemerschap, het willens en wetens voor eigen rekening en risico werken, is uitgangspunt van deze verklaring.

Onafhankelijk ondernemer voor eigen rekening en risico

De ondernemer is zelf verantwoordelijk voor de afdekking van inkomensrisico's, zoals leegloop, pensioen, arbeidsongeschiktheid en scholing. De ondernemer staat voor de kwaliteit van zijn werk en is aansprakelijk voor fouten. Een ondernemer hoort niet thuis in een cao. Afspraken over minimum tarieven zijn funest voor het ondernemerschap, verplichte sociale bescherming eveneens.

Creëer de (fiscale) ruimte voor ondernemers om hun eigen verantwoordelijkheid daarin te nemen door ze in staat te stellen eigen vermogen op te bouwen via een "zelfstandigenrekening" die ze voor deze risico's kunnen inzetten. Ondernemers willen zelf de regie houden over de aanwending van financiële middelen, zodat het voortbestaan van de onderneming niet in gevaar komt en inkomensrisico's op passende wijze kunnen worden afgedekt.

Goed opdrachtgeverschap

Opdrachtgevers zijn verplicht om zich als goed opdrachtgever te gedragen. Dit gaat verder dan een goede overeenkomst. Het betekent ook dat opdrachtgevers bereid moeten zijn om voor opdrachten een eerlijk tarief te betalen en op een open manier aan te besteden. Nu vormen met name overheden een groep van opdrachtgevers die een neerwaartse spiraal leiden. Niets staat hen in de weg om dit anders te doen. Het vraagt niet om wetgeving. De overheden kunnen immers, als het gaat om goed opdrachtgeverschap, vrijwillig moreel en feitelijk leiderschap tonen. De markt volgt dan.

Behoud fiscale ondernemersfaciliteiten; een belangrijke randvoorwaarde

De zelfstandigenaftrek en de MKB winstvrijstelling zijn veelal voor ondernemers een belangrijke compensatie om eigen sociale voorzieningen te treffen en om te kunnen blijven investeren in de onderneming. Juist voor het MKB is het van belang om de investeringscapaciteit te verbeteren en het eigen vermogen te versterken, zodat sprake kan blijven van ondernemerschap. Opleidingskosten moeten daarbij voor 100% aftrekbaar zijn, zodat zelfstandige ondernemers in staat kunnen blijven om noodzakelijke scholing te volgen om hun concurrentiepositie te behouden en te verbeteren.

Ondernemer blijft zelf verantwoordelijk voor afdekking inkomensrisico's

Het aanvullend pensioen in de tweede pijler is een recht van (niet alle) werknemers en kan als zodanig niet verplichtend zijn voor ondernemers. Wel is het van belang om pensioenopbouw in de derde pijler te stimuleren door de toegankelijkheid te verhogen en de transparantie te verbeteren.

Het inkomensrisico bij ziekte en langdurige arbeidsongeschiktheid is een universeel en onvoorzien risico voor alle werkenden. Dat pleit voor een algemene voor alle werkenden toegankelijke en betaalbare voorziening op minimum niveau naar IVA-model (volledig arbeidsongeschikt), met opting out voor ondernemers, die dit risico op een andere wijze af kunnen dekken. Ondernemers kunnen op vrijwillige basis zelf aanvullende verzekeringen afsluiten.

Tevens kan een algemene basisvoorziening voor ziekte worden ingesteld, zodat werkgevers de loondoorbetaling van werknemers kunnen afdekken en zelfstandige ondernemers in de gelegenheid worden gesteld om dit eigen risico desgewenst betaalbaar te verzekeren.

Platform Zelfstandige Ondernemers

Zelfstandigen Bouw
Voor zzp'ers in bouw, hout en techniek

Zelfstandige ondernemers hebben toekomst op de arbeidsmarkt

Het aantal startende ondernemers groeit gestaag en zal blijven groeien. Deze ontwikkeling maakt het noodzakelijk om het ondernemerschap, ondernemersvaardigheden en de economische educatie te prioriteren in het onderwijsbeleid. Alleen dan zullen jongeren in staat worden gesteld om een bewuste keuze te maken voor ondernemer of werknemer en zal duurzaam ondernemerschap in de toekomst veilig worden gesteld. De praktijk leert dat kansarme starters op de arbeidsmarkt via het ondernemerschap wél de nodige vrijheid en ruimte ervaren. Dat dient gestimuleerd te worden.

Kortom

- **Werk voor iedereen** is wat ons dient te binden in Nederland; een inclusieve arbeidsmarkt van werkenden wordt niet bepaald door de aard van het contract. Zelfstandig ondernemerschap is daarbij een serieus te nemen optie.
- **Bewust zelfgekozen ondernemerschap wordt formeel bevestigd** in de Verklaring Zelfstandig Ondernemer (VZO) als wettelijke status, civiel-fiscaal en sociaalrechtelijk en uitgezonderd van het arbeidsovereenkomstenrecht. De DBA en de modelcontracten moeten van tafel.
- **Werkgeversrisico's** (ontslagrecht en loondoorbetaling bij ziekte) **beperken en verlagen om zo drempels weg te nemen**, WWZ in positieve zin bijstellen waardoor schijnconstructies blijvend worden voorkomen.
- **Fiscale ondernemersfaciliteiten** blijven behouden, eigen verantwoordelijkheid is en blijft vertrekpunt en scholing 100% aftrekbaar.
- **Geen verplichte afdekking inkomensrisico's** pensioen en arbeidsongeschiktheid, wel toegankelijke voorzieningen en de (fiscale) mogelijkheid eigen vermogen via de "zelfstandigenrekening" te beheren.
- Oplossing bestaande groep **gedwongen zelfstandigen** aan de onderkant door begeleiding naar werknemer door **eenmalige opname in WW en begeleiding door UWV**.

Platform Zelfstandige Ondernemers
De heer D. Maessen
Postbus 93002
2509 AA DEN HAAG

Kenmerk: 201701033

Den Haag, 30 juni 2017

Geachte heer Maessen,

Ik heb uw brief in goede orde ontvangen. Naast uw brief ontvang ik als informateur ook van vele anderen brieven en nota's met suggesties. Daaruit spreekt betrokkenheid. Veel dank daarvoor.

Het is niet aan mij, als informateur, om inhoudelijk te reageren op uw brief. Wel kan ik u verzekeren dat ik deze onder de aandacht zal brengen van partijen, opdat zij deze bij hun voorbereidingen in de onderhandelingsfase kunnen betrekken.

Hoogachtend,

Informateur G. Zalm